

Posudek vedoucího bakalářské práce

Maroš Lauer: Cyperská kríza v roku 1974 a úloha OSN, Praha 2015, 89 stran rkp + přílohy.

Maroš Lauer se ve své práci věnuje stále nevyřešené problematice rozděleného Kypru. Jde sice o téma v odborné literatuře frekventované, autor se však soustředí na méně prozkoumané aspekty krize z roku 1974.

Úvodní třetinu práce autor věnoval období před vypuknutí krize a dále obecně i mírovým misím OSN. Dotýká se zde kořenů krize, tj. nesnadného soužití řecké a turecké komunity na ostrově. Správně zdůrazňuje, že zatímco mezi kyperskými Řeky byla v meziválečném i poválečném období patrná silná podpora pro sjednocení celého ostrova s Řeckem, turecky mluvící Kypřané upřednostňovali zachování statu quo, tj. britskou kontrolu ostrova, resp. jeho rozdělení na řeckou a tureckou část. Loajální postoje kyperských Turků, pak, jak autor upozorňuje, vedly k tomu, že je Britové s oblibou zařazovali do policejních jednotek, což dále prohlubovalo propast mezi Řeky na jedné straně a Turky a Brity na straně druhé.

Za významnou chybu britské správy autor považuje rozhodnutí Londýna zapojit na konci 50. let do vyjednávání o budoucnosti ostrova řeckou a tureckou vládu, což podle jeho názoru výrazně zhoršilo vztahy mezi těmito spojenci v NATO a destabilizovalo oblast východního Středomoří (s. 26). Je ovšem otázka, zda Británie byla schopna upravit budoucí statut ostrova sama, pouze v jednání s lokálními reprezentacemi obou znesvářených etnik. Sám autor upozorňuje na to, že arcibiskup Makarios přijal nezbytný kompromis až pod tlakem řecké vlády. Vnitřní uspořádání Kyperské republiky, jak autor dovozuje, nevyhovovalo zejména řecké většině ostrovanů, což nakonec vedlo až ke srážkám v roce 1964. V souvislosti s touto krizí se autor soustředí na hlavní cíl své práce, výzkum podmínek, za kterých byla na ostrově rozmístěna a zde působila mírová mise OSN UNFICYP.

Ve druhé části práce se autor věnuje již samotné krizi 1974. Konstatuje sice, že mise UNFICYP byla na ostrově dobře přijata a byla vnímána jako neutrální, spory mezi oběma etniky však pokračovaly a vyvrcholily po svržení prezidenta Makaria v létě 1974. Autor dokazuje, že v průběhu krize hrály jednotky OSN velmi důležitou roli, když se snažily omezit etnické násilí. Za velký úspěch mise považuje rozhodnutí nestáhnout se z mezinárodního letiště v Nikosii, o jehož ovládnutí usilovaly turecké invazní jednotky. Faktem však je, že mise OSN neměla mandát ani prostředky k tomu, aby zabránila rozdělení ostrova, na kterém působí dodnes.

M. Lauer předložil kvalitní bakalářskou práci. Využíval zejména vydané prameny provenience OSN dostupné elektronicky a dále odbornou literaturu především anglosaské provenience. Práci doporučuji ji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **výborně**

Praha, 26. května 2015

prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.